

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

«Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ

**Студенттер мен жас ғалымдардың
«GYLYM JÁNE BILIM - 2024»
XIX Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
XIX Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«GYLYM JÁNE BILIM - 2024»**

**PROCEEDINGS
of the XIX International Scientific Conference
for students and young scholars
«GYLYM JÁNE BILIM - 2024»**

**2024
Астана**

УДК 001

ББК 72

G99

«ǴYLYM JÁNE BILIM – 2024» студенттер мен жас ғалымдардың XIX Халықаралық ғылыми конференциясы = XIX Международная научная конференция студентов и молодых ученых «ǴYLYM JÁNE BILIM – 2024» = The XIX International Scientific Conference for students and young scholars «ǴYLYM JÁNE BILIM – 2024». – Астана: – 7478 б. - қазақша, орысша, ағылшынша.

ISBN 978-601-7697-07-5

Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

УДК 001

ББК 72

G99

ISBN 978-601-7697-07-5

**©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2024**

1. Мердігерлермен тығыз ынтымақтастықты, байланысты талап етеді;
2. Құралдардың, жабдықтардың бұзылу жағдайына сезімтал болып келеді.

Айналым капиталын басқару әдістеріне 3 әдіс түрін жатқызамыз:

1. Айналым коэффициенті;
2. Өтімділікті талдау;
3. Бюджеттеу.

Айналым коэффициенті- бұл коэффициент кезең ішінде айналым капиталының қанша рет кіріске айналатынын өлшейді.

Бұл талдаудың артықшылықтары:

1. Айналым қаражатын пайдалану тиімділігін бағалауға мүмкіндік береді.
2. Оңтайландыруға арналған резервтерді анықтауға көмектеседі.

Талдаудың кемшілігіне айналым капиталына әсер ететін барлық факторларды есепке алмайтыны жатады.

Өтімділікті талдау- бұл талдау кәсіпорынның ағымдағы міндеттемелерін төлеу қабілетін бағалайды.

Бұл талдаудың артықшылықтары:

1. Кәсіпорынның қаржылық тұрақтылығын бағалауға мүмкіндік береді.
2. Банкроттық қаупінің алдын алуға көмектеседі.

Кемшілігіне статистикалық көрсеткіш және болашақта болатын өзгерістерді есепке алмайтыны жатады.

Бюджеттеу- бұл әдіс айналым қаражатын пайдалануды жоспарлауға және бақылауға мүмкіндік береді.

Артықшылықтары:

1. Шығындарды оңтайландыруға көмектеседі.
2. Айналым капиталын басқару тиімділігін арттыруға мүмкіндік береді.

Кемшіліктері:

1. Болашақ кірістер мен шығыстар туралы нақты ақпаратты талап етеді.
2. Уақытты қажет ететін және қымбат болуы мүмкін.

Қандай әдіс таңдалса да кәсіпорын өзі таңдайтын болады. Кәсіпорын оны өзінің қандай қызмет атқаратынына немесе қандай өнім өндіретініне байланысты таңдайтын болады.

Қолданылған әдебиеттер:

1. <https://cyberleninka.ru/article/n/obzor-podhodov-k-provedeniyu-analiza-materialno-proizvodstvennyh-zapasov>
2. <https://cyberleninka.ru/article/n/analiz-metodov-upravleniya-zapasami-i-oborotnymi-sredstvami/viewer>
3. <https://sendpulse.kz/support/glossary/abc-analysis>
4. https://www.moysklad.ru/poleznoe/shkola-torgovli/xyz-analiz/?utm_source=google.com&utm_medium=organic&utm_campaign=google.com&utm_referrer=google.com
5. Радионов Р.А Анализ методов управления запасами и оборотными средствами// Экономический анализ: теория и практика. – 2020.

ЦИФРЛЫҚ ДӘУІРДЕГІ БУХГАЛТЕРЛІК ЕСЕПТІ ОҢТАЙЛАНДЫРУ

Хабибулла Нұрилла
nurillabi3@gmail.com

Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ Экономика факультеті «Есеп және аудит» бағытының 3курс студенті Астана, Қазақстан
Ғылыми жетекшісі - Уразбаева З.О

Аннотация. Бұл мақалада бухгалтерлік есепті оңтайландырудағы заманауи цифрлық технологиялардың рөлі талқыланады. Бағдарламалық жасақтаманы, жасанды интеллект пен деректерді талдауды, бұлтты технологияларды қолданудың негізгі аспектілері, сондай-ақ бухгалтерлік есеп саласындағы аналитика мен есептілікті жақсарту қарастырылады. Бұл тәсілдің артықшылықтарына ерекше назар аударылады, соның ішінде тиімділікті арттыру, күнделікті тапсырмаларды азайту, деректердің қолжетімділігі мен қауіпсіздігін жақсарту және компанияның бәсекеге қабілеттілігін арттыру. Қорытындылай келе, цифрлық технологияларды дұрыс пайдалану қазіргі бухгалтерлік есеп тәжірибесінде сәттіліктің негізгі факторы болуы мүмкін екендігі атап өтілді.

Кілт сөздер: Цифрлық технологиялар, бухгалтерлік есеп, бағдарламалық қамтамасыз ету, жасанды интеллект, деректерді талдау, бұлтты технологиялар, тиімділік, автоматтандыру, есеп беру, машиналық оқыту, ақпарат қауіпсіздігі, қызметкерлерді оқыту, қаржылық талдау.

Цифрлық технологиялардың дамуымен бухгалтерлік есеп өз саласындағы революцияның куәсі болды. Дәстүрлі қолмен есепке алу әдістерінен автоматтандырылған жүйелерге дейін Бухгалтерлік есеп айтарлықтай өзгерістерге ұшырайды. Бұл өзгерістер құжаттардың электронды форматтарына көшуді ғана емес, сонымен қатар бухгалтерлік есеп пен шешім қабылдау процестерін оңтайландыру үшін жасанды интеллект пен деректерді талдауды қолдануды қамтиды.

Бағдарламалық жасақтаманы тиімді пайдалану
Заманауи бухгалтерлік бағдарламалық қамтамасыз ету күнделікті тапсырмаларды автоматтандыруға, ақпаратты өңдеу процестерін жеделдетуге және бухгалтерлік есептің дәлдігін арттыруға мүмкіндік беретін кең ауқымды мүмкіндіктерді ұсынады. Мұндай бағдарламалық жасақтаманы біріктіру бухгалтерлік қызметтерге деректерді енгізуге кететін уақытты қысқартуға және қаржылық ақпаратты талдауға назар аударуға мүмкіндік береді.

Жасанды интеллект пен деректерді талдауды енгізу
Жасанды интеллект (ЖИ) және деректерді талдау Қазіргі бухгалтерлік есептің ажырамас бөлігі болып табылады. Машиналық оқыту алгоритмдері үлкен көлемдегі деректерді автоматты түрде жіктей және өңдей алады, ауытқуларды анықтай алады және болашақ трендтерді болжай алады. Бұл бухгалтерлерге экономикалық ортадағы өзгерістерге тезірек жауап беруге және неғұрлым негізделген стратегиялық шешімдер қабылдауға мүмкіндік береді.

Деректердің қол жетімділігі мен қауіпсіздігін жақсартуға арналған бұлтты технологиялар
Бухгалтерлік есепте бұлтты технологияларды енгізу АТ инфрақұрылымының шығындарын азайтуға, деректердің қолжетімділігін жақсартуға және оларды сенімді қорғауды қамтамасыз етуге мүмкіндік береді. Бұлтты қызметтер сонымен қатар деректерге қашықтан қол жеткізу мүмкіндігін ұсынады, бұл әсіресе қашықтан жұмыс істеу және Бизнесінің жаһандануы жағдайында маңызды.

Аналитика мен есептілікті жақсарту
Заманауи технологиялардың көмегімен бухгалтерлер қаржылық ақпаратқа тереңірек талдау жасай алады және Компания басшылығының шешім қабылдауы үшін ақпараттық есептер шығара алады. Бұл ұйымның қаржылық жағдайын жақсы түсінуге, ықтимал тәуекелдер мен бизнес-процестердің тиімділігін жақсарту мүмкіндіктерін анықтауға көмектеседі.

Қызметкерлерді оқыту және дамыту
Технологияның қарқынды дамуын ескере отырып, бухгалтерлік қызмет персоналын үнемі оқыту мен дамытуды қамтамасыз ету маңызды. Бұл қызметкерлерге жаңа құралдар мен технологияларды тиімді пайдалануға, сондай-ақ нарықтың өзгеретін талаптарына бейімделуге мүмкіндік береді.

Әрине, бухгалтерлік есепте заманауи технологияларды тиімді пайдалану компания ішіндегі байланыс пен ынтымақтастықты жақсартуға ықпал етеді. Бухгалтерлік есеп пен есеп берудің әртүрлі жүйелерін біріктіру әртүрлі бөлімшелер арасында деректерді тиімдірек бөлісуге мүмкіндік береді, Бұл бизнес-процестердің синхрондалуына ықпал етеді және

ұйымның жалпы өнімділігін арттырады.

Сонымен қатар, заманауи технологиялар бухгалтерлік есеп саласындағы заңнамалық талаптар мен стандарттарды сақтауға көмектеседі. Процестерді автоматтандыру қателіктер мен олқылықтардың ықтималдығын азайтуға мүмкіндік береді, бұл әсіресе салық органдары мен аудиторлар үшін есеп беру кезінде маңызды.

Сонымен, бухгалтерлік есепте цифрлық технологияларды тиімді пайдалану компанияның жалпы бәсекеге қабілеттілігін арттыруға ықпал етеді. Қаржылық деректерді дәлірек талдау шығындарды азайту және кірістерді оңтайландыру үшін әлеуетті мүмкіндіктерді анықтауға мүмкіндік береді, бұл өз кезегінде кірістің өсуіне және нарықтағы позициялардың нығаюына әкелуі мүмкін.

Бухгалтерлік есепте заманауи технологияларды тиімді пайдалану компания ішіндегі байланыс пен ынтымақтастықты жақсартуға ықпал етеді. Бухгалтерлік есеп пен есеп берудің әртүрлі жүйелерін біріктіру әртүрлі бөлімшелер арасында деректерді тиімдірек бөлісуге мүмкіндік береді, Бұл бизнес-процестердің синхрондалуына ықпал етеді және ұйымның жалпы өнімділігін арттырады. Заманауи технологиялар бухгалтерлік есеп саласындағы заңнамалық талаптар мен стандарттарды сақтауға көмектеседі. Процестерді автоматтандыру қателіктер мен олқылықтардың ықтималдығын азайтуға мүмкіндік береді, бұл әсіресе салық органдары мен аудиторлар үшін есеп беру кезінде маңызды.

Бухгалтерлік есепте цифрлық технологияларды тиімді пайдалану компанияның жалпы бәсекеге қабілеттілігін арттыруға ықпал етеді. Қаржылық деректерді дәлірек талдау шығындарды азайту және кірістерді оңтайландыру үшін әлеуетті мүмкіндіктерді анықтауға мүмкіндік береді, бұл өз кезегінде кірістің өсуіне және нарықтағы позициялардың нығаюына әкелуі мүмкін.

Қорытындылай келе, цифрлық дәуір бухгалтерлік қызметтерге өз жұмысын оңтайландыруға және қаржылық ақпаратты есепке алу мен талдаудың тиімділігін арттыруға бірегей мүмкіндіктер береді. Заманауи құралдар мен технологияларды дұрыс пайдалану қазіргі бизнес әлеміндегі кез келген ұйым үшін негізгі бәсекелестік артықшылық бола алады.

Қолданылған әдебиеттер тізімі:

1. <https://it-vacancies.ru/blog/oblacnye-texnologii-perexod-i-preimushhestva/>
2. <https://fastfine.ru/readyworks/referaty/buhgalterskij-uchet/buhgalterskij-uchyot-v-usloviyah-cifrovoj-ekonomiki-vyzovy-i-perspektivy>
3. <https://dis-group.ru/blogs/czifrovizacziya-chto-eto-takoe-prostyimi-slovami/>

УДК657.1

ТҰРАҚТЫ ДАМУҒА ҚОЛ ЖЕТКІЗУ ҮШІН БУХГАЛТЕРЛІК ЕСЕПТЕГІ ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЛЕКТКЕ НЕГІЗДЕЛГЕНТӘСІЛДЕР

Хамидуллина Дәмелі Маратқызы

dameshakh@gmail.com

Л.Н.Гумилев ат.ЕҰУ есеп және таладу кафедрасының магистранты

Астана, Қазақстан

Ғылыми жетекші - М.А. Жолаева

Соңғы зерттеулер жаңа фирмалар санының төмендеуін және ҚР-ғы ірі фирмалардың нарықтық үлесінің өсуін көрсетеді. Ғылыми мақаланың мақсаты - бухгалтерлік есепте қателерді автоматтандыру және анықтау үшін қолданылатын жасанды интеллектке негізделген заманауи технологиялық тәсілдерді зерттеу. Келешекте салық есептілігін дайындау, банк операцияларын жүргізу, сондай-ақ аудиторлық тексерулер жүргізу саласындағы жұмыстарды одан әрі автоматтандыру күтілуде. Жаңа технологияларды зерделеу шеңберінде мынадай міндеттерді шешу айқындалды:

-жасанды интеллект ұғымын ашу;